

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski (spr.)

Sędziowie: SSO Dorota Maciejewska-Papież

SSO Jerzy Andrzejewski

Protokolant: aplikant radcowski Katarzyna Pawlińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Bogusława Tupaja

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku

sprawy skazanego **A. L. (L.)**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 16 stycznia 2015 roku, sygn. akt VI K 776/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelacje skazanego za oczywiście bezzasadną,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Doroty Sobe kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu nieuiszczonych nawet w części kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwalnia skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO J. Andrzejewski SSO J. Komorowski SSO D. Maciejewska -Papież

UZASADNIENIE

A. L., który w dniu 8 lipca 2014 r. złożył wniosek o wydanie wyroku łącznego, został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Poznaniu Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt VI K 194/11 za popełnione w dniu 1 marca 2011 r. przestępstwo z art. 278 §1 k.k. i inne na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem na okres próby 5 (pięciu) lat; Postanowieniem tego Sądu z dnia 14 marca 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary;
2. Sądu Rejonowego w Poznaniu Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt VI K 1698/13 za popełnione w dniu 1 lipca 2013 r. przestępstwo z art. 280 §1 k.k. i inne na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz obowiązek naprawienia szkody i nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego;
3. Sądu Rejonowego w Poznaniu Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt VI K 1881/13 za popełnione w dniu 20 października 2013 r. przestępstwa z art. 280 §1 k.k. i inne na karę 2 (dwóch) lat i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, oraz obowiązek naprawienia szkody.

Wyrokiem łącznym z dnia 16 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu orzekł w następujący sposób:

I. na podstawie art. 569 k.p.k. i art. 85 kk i art. 86 § 1 kk, połączył kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt. 2 i 3, tj. Sądu Rejonowego w Poznaniu Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt VI K 1698/13 i Sądu Rejonowego w Poznaniu Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt VI K 1881/13 – wymierzył skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 5 (pięć) lat i 2 (dwóch) miesięcy.

II. orzekł, że w pozostałej części połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

III. na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie w części dotyczącej wydania wyroku łącznego obejmującego wyrok opisany wyżej w pkt. 1,

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych oraz opłaty.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia skazany wywiódł wskazując na uchybienie Sądu Rejonowego polegające na stwierdzeniu braku podstaw do połączenia kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w sprawach o sygn. akt VI K 194/11, VI K 1698/13, VI K 1881/13, wnosząc o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy.

Skazany w uzasadnieniu wskazał że wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy, nie jest satysfakcjonujący dla skazanego, bowiem Sąd wydając orzeczenie o połączeniu kar, mógł zgodnie z przepisami kodeksu karnego, jednakże jak zaznaczył nie miał takiego obowiązku, „zarządzić wykonania kar, które wówczas zostały zawieszane na okres próby”.

Ponadto w uzasadnieniu apelacji skazany wskazał, że „Sąd podczas wydawania wyroku łącznego wcześniej wspomnianą karę wykonał” co jak wskazał skazany nie jest w żadnym stopniu na jego korzyść.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego okazała się niezasadna i to w stopniu oczywistym.

Apelacja jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 457 § 2 k.p.k., jeżeli w oczywisty sposób nie ma wątpliwości co do tego, że w sprawie nie wystąpiły uchybienia określone w art. 438 k.p.k. oraz w art. 439 k.p.k., a nadto nie zachodzi przesłanka z art. 440 k.p.k. O oczywistej bezzasadności apelacji można mówić wówczas, kiedy już przy wstępnej ocenie, bez konieczności dogłębnej analizy podniesionych w niej zarzutów jest oczywiste, że wskazane w niej argumenty nie są trafne.

Właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Podniesione przez skazanego zarzuty naruszenia prawa materialnego i procesowego przy wydaniu wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy są bowiem oczywiście nietrafne.

Przed odniesieniem się do poszczególnych argumentów sformułowanych przez skazanego podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy rozważył wszystkie okoliczności ujawnione w toku przewodu sądowego i w aktach sprawy i na ich podstawie dokonał trafnych ustaleń faktycznych w zakresie możliwości łączenia kar.

W oparciu o lekturę uzasadnienia zaskarżonego wyroku w pełni realizującego dyspozycję art. 424 § 1 k.p.k. można jednoznacznie stwierdzić, że spełnione zostały warunki do wydania wobec skazanego A. L. wyroku łącznego i wyróżnić można było jedną grupę przestępstw pozostających w realnym zbiegu: są to kary orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt. II i III.

Apelacja skazanego była oczywiście bezzasadna i z tych powodów nie mogła zasługiwać na uwzględnienie.

Przede wszystkim należy wskazać, iż Sąd Rejonowy wydał wyrok łączny zgodnie z obowiązującymi wymogami określonymi w art. 85 k.k. i następnie. Analiza wyroków podlegających połączeniu nie wskazuje aby Sąd meriti naruszył zasady orzekania o karze łącznej. Orzeczona wobec skazanego kara łączna uwzględnia zasady orzekania wynikające zarówno z przepisów prawa materialnego jak też zasad określonych w bieżącej judykaturze Sądu Najwyższego.

Na pełną akceptację zasługuje argumentacja Sądu Najwyższego zaprezentowana w uzasadnieniu do podjętej w powiększonym składzie 7 sędziów uchwały z dnia 25 lutego 2005 roku / sygn. I KZP 36/04/, której nadano moc zasady prawnej. W części motywacyjnej Sąd Najwyższy dokonał wnikliwej analizy wykładni przesłanek kary łącznej, wskazując m.in., że zawarty w art. 85 k.k. zwrot – zanim zapadł pierwszy wyrok – odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego / kolejnych / przestępstwa. Nie chodzi o pierwszy wyrok dający możliwość orzeczenia kary łącznej w układzie najkorzystniejszym dla skazanego.

Zwrot „jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw” odwołuje się do kategorii obiektywnej – popełnienia przez sprawcę co najmniej dwóch przestępstw. Pierwszy zatem warunek przyjęcia zbiegu należy do sfery faktów. Są nimi popełnienie przez sprawcę co najmniej dwóch i to niezależnie od tego, jaka jest sytuacja procesowa dotycząca tych przestępstw. Nawet jeżeli drugie / czy kolejne / przestępstwo nie byłoby jeszcze ujawnione w momencie wyrokowania co do pierwszego, to nie zmienia to istoty rzeczy, że może / mogą / w zbiegu realnym z tym poprzednim pozostawać. Kolejny zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” określa drugi warunek zbiegu – graniczny moment czasowy, pozwalający na przyjęcie, że te „dwa lub więcej przestępstw” do tego momentu pozostają w zbiegu.

Spójnik „zanim” jasno określa sekwencję zdarzeń, jakie muszą po sobie nastąpić, aby spełnić dyspozycję przepisu: przestępstwa muszą być popełnione wcześniej, niż zapadł wyrok.

Tak więc co do istoty wyrok łączny został wydany w oparciu o prawidłowo zastosowane zasady wynikające z art. 85 k.k. i następnie.

Tym samym zasadnie Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie VI K 194/11 Sądu Rejonowego w Poznaniu Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

Również co do orzeczonej kary łącznej tj. prawidłowo zastosowanej zasady absorpcji, należało w pełni podzielić argumentację zawartą w uzasadnieniu do zaskarżonego orzeczenia.

Wyrok łączny wydaje się w oparciu o zasady określone w przepisach art. 85-92 k.k. W orzecznictwie podkreśla się „że decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji” – por. wyrok SA w Łodzi z 20 września 2001 r., II Aka 154 /01, Prok. i Pr. 2002, z. 4, poz. 26.

Orzeczona wobec skazanego A. L. kara łączna nie nosi cech rażącej surowości. Przy wymierzeniu kary łącznej zastosowanie zasady pełnej absorpcji nie jest obowiązkiem sądu orzekającego czy też punktem wyjścia przy dokonywaniu prawidłowej oceny wymiaru kary łącznej. Wydając wyrok łączny, sąd orzekający nie jest także uprawniony do ponownego rozważania tych samych okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz powinien rozważyć przede wszystkim „czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono te kary, istnieje ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak, a ponadto winien rozważyć okoliczności, które już po wydaniu poprzednich wyroków zaistniały i przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem tej kary. / por. wyrok SA w Katowicach z dnia 2006.09.14 w sprawie sygn. akt II Aka 244/06, LEX nr 217093/.

W odniesieniu do niniejszej sprawy należy podnieść, iż między poszczególnymi czynami, objętymi wyrokiem łącznym, występuje częściowy związek przedmiotowy- wszystkie czyny dotyczą przestępstw przeciwko mieniu, przy

czym czyn objęty wyrokiem z dnia 14 marca 2014 r. wyczerpał ustawowe znamiona również przestępstwa z art. 157 § 2 kk – z drugiej zaś strony były popełnione w pewnym rozproszeniu czasowym.

Przerwy pomiędzy poszczególnymi skazaniami wynoszą kilka miesięcy, skazany dokonał tych czynów na szkodę różnych, przypadkowych pokrzywdzonych. Dlatego redukcja kar poprzez stosowanie całkowitej absorpcji stanowiłoby nadużycie instytucji kary łącznej, która zostałaby wypaczona przez prostą arytmetykę kar / wyrok SA w Krakowie z dnia 2006. 12. 13 w sprawie II AKa 208/06, KZS 2007/1/40/.

Zasadnie w praktyce sądowej i orzecznictwie uznano, że nie ma żadnych podstaw, by przyjmować, iż istotą kary łącznej w wyroku łącznym jest tworzenie sytuacji korzystnej dla skazanego. W praktyce rzeczywiście tak dzieje się najczęściej, ale nie oznacza to, by takie korzystne rozwiązanie musiało być stosowane i to maksymalnie. Skazany w zaskarżonym orzeczeniu zasadnie skorzystał z częściowej absorpcji i słusznie Sąd I instancji uznał, że brak było przesłanek do zastosowania wobec niego absorpcji całkowitej. Takie stanowisko Sądu Rejonowego zasługiwało na pełną aprobatę.

Sąd I instancji w sposób szczegółowy uzasadnił swoje stanowisko, uwzględniając wszystkie okoliczności istotne z punktu widzenia skazanego, które miały wpływ na wysokość orzeczonej kary łącznej. Skazany w swojej apelacji niewskazał na istnienie innych, nowych okoliczności, które nie zostałyby uwzględnione przez Sąd meriti, a które mogłyby mieć wpływ na odmienną ocenę wymierzonej kary łącznej.

Skazany kwestionował nie tylko sam sposób orzeczenia o karze łącznej oraz stawiał zarzut rażącej surowości orzeczonej kary łącznej oraz nie uwzględnieniu przy orzekaniu wszystkich okoliczności o charakterze łagodzącym występujących po jego stronie.

Odnosząc się do zarzutu rażącej surowości wymierzonej kary łącznej należy kierować się ogólnymi zasadami określonymi w art. 438 pkt 4 k.p.k. Rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4, zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania zasad w sprawie dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego / por. III KR 254/73.

OSNPG 1974, nr 3-4, poz. 51 /. Wymiarzenie kary łącznej w wyroku łącznym oparte jest na tych samych dyrektywach, które znajdują zastosowanie do kary łącznej orzekanej w ramach jednego wyroku. Wymierzając karę łączną w ramach wyroku łącznego sąd oprócz okoliczności rzutujących na wymiar tej kary określonych w przepisach kodeksu karnego uwzględnia również okoliczności wymienione w art. 571 par. 1 k.p.k.

Sąd Rejonowy przeprowadził dowód z aktualnej opinii o skazanym z Zakładu Karnego w G. aby mieć orientację, jak przebiega proces jego resocjalizacji, co nie jest obojętne przy określeniu okresu kary łącznej pozbawienia wolności.

Z treści tej opinii wynika, iż prognoza penitencjarna jest umiarkowanie pozytywna. Skazany był karany dyscyplinarnie oraz nagradzany. Karę realizuje w sposób umiarkowanie właściwy / por. opinia k 39/. Te okoliczności wskazują, iż proces resocjalizacji skazanego w warunkach więziennych nie został zakończony. Okoliczności powyższe zostały w pełni uwzględnione w wysokości orzeczonych kar w wyroku łącznym. W świetle tych stwierdzeń nie można uznać, iż orzeczona w wyroku łącznym kara łączna pozbawienia wolności razi nadmierną surowością przez co staje się niewspółmiernie wysoka.

Przy wymiarze kary łącznej w odniesieniu do skazanego uwzględniono również przesłankę negatywną, jaką jest popełnienie wielu przestępstw o brutalnym charakterze. Zaznaczyć trzeba, że kary jednostkowe wymierzone wobec skazanego w każdym przypadku oscylowały w dolnych granicach ustawowego zagrożenia. Wskazane powyżej okoliczności czynią niezasadne zarzuty skazanego dotyczące rażącej niewspółmierności kary łącznej.

W tym stanie, skoro apelacja skazanego była oczywiście bezzasadna, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 437 par. 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok jako w pełni słuszny. Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w punkcie 1. wyroku.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto na mocy art. 624 par. 1k.p.k. uznając , iż skazany nie ma możliwości ich poniesienia z powodu odbywania kary w warunkach izolacyjnych.

SSO Jerzy Andrzejewski SSO Jarosław Komorowski SSO Dorota Maciejewska-Papież